

Souhrnná zpráva o realizaci projektů podpořených dotačním podprogramem VISK 1 v roce 2025

Zpracoval odborný garant programu: PhDr. Vít Richter

Základní statistické ukazatele:

- Počet podaných projektů: 10
- Počet schválených projektů: 10
- Počet vyřazených projektů: 0
- Nerealizované projekty: 0
- Finanční požadavky hodnocených projektů: 6 411 000,- Kč
- Finanční prostředky schválených projektů: 6 411 000,- Kč

Č. proj.	Č.j.	Název	Požadavek (neinv.)	Schvál. dotace	Žadatel
1	MK 95876/2024 POD	Rozvoj produkčního systému ProArc v roce 2025	1 657 000	1 657 000	KNAV
2	MK 95878/2024 POD	Zpřístupnění obsahu digitálních knihoven se systémem Kramerius uživatelům se speciálními potřebami	1 866 000	1 866 000	KNAV
3	MK 95904/2024 POD	Central 2025	1 525 000	1 525 000	MK Praha
4	MK 95905/2024 POD	Knihovny.digital – knihovny jako místa podporující digitální občanství	225 000	225 000	MK Praha
5	MK 96788/2024 POD	Evaluaace projektu S knížkou do života (Bookstart)	212 000	212 000	SKIP
6	MK 96787/2024 POD	Celostátní konference spolupráce knihoven a škol II - střední školy	77 000	77 000**	SKIP
7	MK 96366/2024 POD	Honoraře přednášejících na konferenci Knihovny současnosti 2025 a pořízení záznamu z konference	100 000	100 000	SDRUK
8	MK 96388/2024 POD	Podpora mezinárodní spolupráce - Česko-německé partnerství 2022 – 2025 – poslední krok	80 000	80 000	SDRUK
9	MK 96618/2024 POD	Rozvojový program manažerství – Fáze 1 – rozvojová mapa	210 000	210 000	SDRUK
10	MK 96530/2024 POD	Rozvoj spolupráce knihoven a škol 2	459 000	459 000	KJM Brno
CELKEM			6 411 000	6 411 000	

**Z dotace vrácena částka 9 000 Kč, tj. skutečně čerpáno 68 000 Kč.

Projekty hodnotila hodnotitelská komise dne 5. února 2025. Základním kritériem pro hodnocení projektů podprogramu VISK 1 byl soulad s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-2027, dále přiměřenost rozpočtovaných nákladů a jejich souvislost s VISK 1, kvalita zpracování projektu a přínos pro další knihovny. Vždy se jednalo o projekty s celostátním dopadem, případně projekty typově nezařaditelné do ostatních podprogramů VISK. Obecně lze konstatovat, že všechny podporované projekty splnily stanovené cíle včetně zveřejnění výsledků projektů.

HODNOCENÍ PROJEKTŮ 2025

1. Rozvoj produkčního systému ProArc v roce 2025

Žadatel: Knihovna AV ČR, v. v. i.

Požadavek: 1 657 000 Kč

Dotace: 1 657 000 Kč

Hodnocení projektu:

Hlavním cílem projektu bylo zajištění technologické udržitelnosti systému a zefektivnění práce uživatelů. Klíčovým výstupem je upgrade softwarového jádra na Javu 21, přepis klientského rozhraní do frameworku Angular 18 a kompletní dockerizace aplikace, což zvýšilo bezpečnost a sjednotilo prostředí se systémem Kramerius 7. Byla zajištěna kompatibilita s aktuálními Definicemi metadatových formátů (DMF), včetně podpory propojování tištěných a elektronických periodik. V oblasti uživatelského rozhraní došlo k výraznému zrychlení paginace a hromadných úprav. Nově byla zavedena funkce odloženého spouštění náročných procesů a asynchronní zpracování PDF.

Zveřejnění výsledků: Zdrojové kódy jsou dostupné na platformě GitHub

<https://github.com/proarc/> a dokumentace na webu <https://proarc.github.io/proarc-manual/>

2. Zpřístupnění obsahu digitálních knihoven se systémem Kramerius uživatelům se speciálními potřebami

Žadatel: Knihovna AV ČR, v. v. i.

Požadavek: 1 866 000 Kč

Dotace: 1 866 000 Kč

Hodnocení projektu: Cílem projektu bylo umožnit osobám se speciálními potřebami stahování celých publikací ve formátech PDF (s textovou vrstvou) a formátovaného textu pro asistivní technologie. Pro tyto náročné operace byla využita nová architektura tzv. workerů, která nezatěžuje hlavní systém. Významnou inovací je vytvoření aplikace pro testování velkých jazykových modelů (LLM) za účelem oprav chyb v OCR a jejich následná integrace do systému. Projekt také přinesl plnohodnotné klientské rozhraní s možností pokročilé kustomizace (kontrast, písmo), které je dostupné všem uživatelům.

Zveřejnění výsledků: Výstupy jsou součástí verzí systému Kramerius (např. v7.2.3), zdrojové kódy a dokumentace jsou na platformě GitHub:

<https://github.com/ceskaexpedice/kramerius> .

3. Central 2025

Žadatel: Městská knihovna v Praze

Požadavek: 1 525 000 Kč

Dotace: 1 525 000 Kč

Hodnocení projektu: Projekt zajistil katalogizaci české beletrie pro Souborný katalog ČR, přičemž plánovaný cíl byl překročen zpracováním 4 179 záznamů. V rámci rozvoje databáze monografických sérií byly zavedeny jedinečné identifikátory (UUID) pro autory i série a připravena data pro propojení s linked data (Wikidata). Databáze sérií nyní obsahuje přes 50 tisíc záznamů a byly implementovány nástroje pro kontrolu kvality dat.

Zveřejnění výsledků: Přehled zpracovaných titulů je sledován na webu a záznamy jsou součástí Souborného katalogu ČR.

4. Knihovny.digital – knihovny jako místa podporující digitální občanství

Žadatel: Městská knihovna v Praze

Požadavek: 225 000 Kč

Dotace: 225 000 Kč

Hodnocení projektu: Cílem bylo vzdělávání knihovníků v oblasti digitálních služeb státu (Portál občana, eDoklady). Bylo realizováno 4 pilotních a 18 regionálních seminářů, kterými prošlo 407 osob, a vznikl tým 12 lektorů. Zpětná vazba potvrdila užitečnost školení pro pomoc občanům.

Zveřejnění výsledků: Výstupy, prezentace a propagační materiály jsou zveřejněny na webové stránce <https://konceptce.knihovna.cz/knihovny.digital/>

5. Evaluace projektu S knížkou do života (Bookstart)

Žadatel: Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky z.s.

Požadavek: 212 000 Kč

Dotace: 212 000 Kč

Hodnocení projektu: Projekt komplexně zhodnotil iniciativu Bookstart pomocí hloubkových rozhovorů a dotazníkového šetření (459 respondentů). Výsledky ukázaly 97% spokojenost a potvrdily přínos pro rozvoj řeči dětí a jejich vztah ke knihovnám. Evaluace identifikovala i limity, jako je nízká frekvence setkávání či obtížnější oslovování rodičů s nižším vzděláním.

Zveřejnění výsledků: Zpráva je volně dostupná z: <https://www.sknizkoudozivota.cz/>

Analýza dat je dostupná z: <https://bookstart.streamlit.app/>

6. Celostátní konference spolupráce knihoven a škol II - střední školy

Žadatel: Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky z.s.

Požadavek: 77 000 Kč

Dotace: 77 000 Kč, vráceno 9 000 Kč, tj. čerpáno 68 000 Kč.

Hodnocení projektu: Konference proběhla 22. 4. 2025 v Brně s účastí 62 platících osob a studentů. Cílem bylo propojení formálního a neformálního vzdělávání s tématy jako AI, biblioterapie či komunikační strategie. Součástí byly i praktické workshopy.

Zveřejnění výsledků: Záznamy jsou dostupné na YouTube:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLDQ1mwDelKex2b6Y-Facbl1h2qlaPXBYY> .

7. Honoráře přednášejících na konferenci Knihovny současnosti 2025 a pořízení záznamu z konference

Žadatel: Sdružení knihoven ČR, z.s.

Požadavek: 100 000 Kč

Dotace: 100 000 Kč

Hodnocení projektu:

Projekt podpořil odborný program konference zajištěním honorářů (včetně zahraničních expertů) a pořízením videozáznamu. Bylo zpracováno přes 27 hodin záznamů a zveřejněno 35 prezentací. Video dosáhla cca 1 300 zhlédnutí, což potvrzuje vysoký zájem o tento obsah pro další vzdělávání.

Zveřejnění výsledků: Videozáznamy jsou na YouTube <https://sdruk.cz/knihovny-soucasnosti-na-youtube-2025/> a prezentace na Google Drive.

8. Rozvojový program manažerství – Fáze 1 – rozvojová mapa

Žadatel: Sdružení knihoven ČR, z.s.

Požadavek: 210 000 Kč

Dotace: 210 000 Kč

Hodnocení projektu:

Cílem bylo vytvořit datově podložený kompetenční model pro ředitele knihoven. S využitím metodiky Human Centered Design (časosběr, rozhovory, průzkum mezi 57 řediteli) bylo definováno osm klíčových manažerských kompetencí. Projekt odkryl nedostatek systematické podpory v oblasti řízení a vytvořil základ pro budoucí vzdělávací moduly.

Zveřejnění výsledků: Výsledky slouží jako podklad pro navazující fázi a byly zaslány garantovi programu.

9. Podpora mezinárodní spolupráce - Česko-německé partnerství 2022 – 2025 – poslední krok

Žadatel: Sdružení knihoven ČR, z.s.

Požadavek: 80 000 Kč

Dotace: 80 000 Kč

Hodnocení projektu:

Projekt završil dlouhodobou spolupráci českých a německých knihoven. Výstupem je webová platforma, filmový spot (prezentovaný na BiblioCON 2025) a e-publikace o demokracii v knihovnách. Nad rámec plánu proběhly dva tlumočené webináře o bezbariérovosti.

Zveřejnění výsledků: Web <https://www.librarynextdoor.net/>, videa na YouTube, e-publikace na sdruk.cz.

10. Rozvoj spolupráce knihoven a škol

Žadatel: Knihovna Jiřího Mahena v Brně

Požadavek: 459 000 Kč

Dotace: 459 000 Kč

Hodnocení projektu:

Cílem projektu bylo zvyšování kvality vzdělávacích lekcí v knihovnách a podpora kompetencí "učících knihovníků" prostřednictvím teoreticko-praktických seminářů. Klíčovou aktivitou byl rozvoj a plnění Databanky vzdělávacích programů, do které bylo v roce 2025 vloženo 40 nových metodik (pokrývajících MŠ, ZŠ i SŠ), jež byly pilotně ověřeny v praxi a oponovány pedagogy. Vzdělávací část projektu zahrnovala 4 výjezdní semináře v regionech a specializované nadstavbové kurzy zaměřené na kritické myšlení (RWCT), práci se studenty SŠ a využití umělé inteligence (AI) při tvorbě lekcí. Významným výstupem je aktualizace *Příručky pro učící knihovníky* formou dodatku, který reflektuje revize RVP a autorskoprávní problematiku v kontextu AI. Projekt zajistil technickou i obsahovou správu Databanky, která má nyní 477 registrovaných uživatelů.

Zveřejnění výsledků: Dodatek k příručce, infografiky a propagační články jsou dostupné online (např. na úložišti KJM) a odkazovány na portálu Koncepce knihoven či v rámci MAP Ostrava. Záznam z prezentace na konferenci je dostupný na YouTube.

Hodnotitelská komise podprogramu VISK 1 – rok 2025

Předsedkyně:

PhDr. Dana Petrádová (Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace)

Členové:

Ing. Daniela Divínová (Masarykova veřejná knihovna Vsetín, příspěvková organizace)

Mgr. Martina Dokládálová (Městská knihovna v Praze)

Mgr. Pavlína Doležalová (Ministerstvo kultury)

Ing. Jan Kaňka (Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace)
Mgr. Lenka Maixnerová (Národní knihovna České republiky)

Tajemnice:

Mgr. Pavlína Doležalová (Ministerstvo kultury)

Odborný garant:

PhDr. Vít Richter, Národní knihovna ČR

V Praze 26. 1.2026